

Qismət Yunusoğlu
Bakı Dövlət Universitetinin
müəllimi

(əvvəli ötən nömrədə)

Mürtəcə təmayyüllü, dinsiz hay kilsəsinin Beyrut şəhərində yuva

quran, Aralıq dənizi hövzəsi üzrə baş keşişi, əvvəllər Suriya, İran, körfəz Ərəb dövlətləri, Yunanistan, ABŞ, Kanada və Kiprdə "təcrübə" toplamış, bu ilin sentyabr ayının əvvəlində AFR-nın Karlsrue şəhərində keçirilən Dünya Kilsələri Məclisinin 11-ci Assambleyasında Şərqi Pravoslav kilsələri Şurasının sədri seçilmiş I Aram (Bedros Keşişyan, 1948) Türk-Müsləman dünyasına qarşı nifrəti təmsalında demişdir:

-Artsax xalqına qarşı erməni xalqı laqəy və susqun qala bilməz. Biz Artsax xalqına deyəcəyik ki, sizinləyik. Sülh, müstəqillik və ədalət Allah tərəfindən verilən dəyər və hüquqdur. Ermənistan və Artsax birgə mübarizə nümayiş etdirirək xalqın istəyinə uyğun azad yaşamaq, sülh şəraitində ömür sürmək istəyini geopolitik şəraitə dəyişməyəcəkdir.

İmansız hay keşişlərinin təhriki və xeyrirsiz bədduaları ilə keçən əsrin 80-ci illərindən başlayaraq açıq şəkildə Azərbaycan xalqına qarşı milli-mənəvi faciələr və maddi itkilər yaşandan faşist siqətləli hay-daşnak quldurları arasında öncüllərdən olan R.S.Köçəryanın 2019-cu ildə yazdığı "Hayət və azadlıq" kitabında da etiraf etdiyi kimi-"bu intiqam erməni ruhunun diri qalması üçün aparılmışdır"-iblis niyyətlərinin səngiməsi və ya insani hissələrdə əvəzlənməsi mümkün deyildir. Dünyanın coğrafi şəbəkəsini çayır alığı kimi bürümüş hay sürüsünün bu düşmənçiliyi nəinki Azərbaycan xalqına və dövlətçiliyinə, həm də bütün Türk-Müsləman dünyasına qarşı yönəlmişdir, bu baxımdan çap edilən kitab da eyni ruhda və eyni niyyətdə.

Nəşrin I hissəsinin IV fəslində "Dəyişilmə dövrü"nin məzmunu göstərir ki, ibtidai insan-hay sürüsünün cəngəllik instinkinə uyğun heyət tərzini və şüurunun dəyişməsinə hətta dünya miqyaslı filosof-yazıçıların (Guya fransalı filosoflardan A.Frans, J.O.Lamerti, J.J.Russo, ingilis filosof-yazıçı F.Bekon, alman filosoflar G.V.Fridrix-Hegel, İ.Kant, F.Nitşe, hətta italyalı rəssam A.Manteyna

(?)...və başqalarının kitablarını "birnəfəsə" oxuyub) əsərlərinin ideya-məzmun mücadiləsi də təsdiqgöstərmə-dəyişmə qüvvəsində deyil. Yalan da olsa, çünki, daşnak R.Köçəryan bu fəslidə etiraf edir ki, tələbək illərində (1977-1980) bu müəlliflərin əsərlərini "acgözlüklə, yüksək həvəslə oxuyurdum, fəlsəfi əsərlər mənim şəxsiyyətimə böyük təsir etmişdir".

de guya respublika seviyyəsində hay sürüsünə qarşı yürüdümlən irqi ayrı-seçkiliyi və demoqrafik təsirləri ilğa edən, bu iddiaların əsas-sızlığını, "Qarabağ" hərəkatının faşist mahiyyətini 1926-1989-cu illər ərzində Ümumittifaq miqyasında keçirilmiş əhalinin siyahıya alınmasına dair rəsmi statistik məlumatlar açıq-aydın göstərir. Qarabağın dağlıq hissəsində hayla-

ifadə olunmuşdur-guya: -respublika miqyasında Dağlıq Qarabağa diqqətin zəif olması; -hay kütləsinin maraqları nəzərə alınmaması və sıxışdırılması; -muxtariyyət hüququ respublika mərkəzi hakimiyyətin təzyiqlərinin qarşısının alınmasına yararlı olmaması; -vilayətdə etnik təmizlənmə siyasətinin güclənməsi;

nuçaryan, A.Qalstyan, Q.Safaryan, A.Karapetyan tərəfindən). Qatı faşist-daşnak Z.A.Balayan Xankəndində doğulsa da (1935) əsil hay xislətinə uyğun nankorluq və xəyanət ilə seçilmiş, seperatçı "Qarabağ" hərəkatının öncüllərindən olub. 1963-cü ildə Rəzvan Dövlət Tibb universitetinin məzun olan bu canlı 03 iyul 1994-cü il tarixdə Bakı şəhərinin

Hay kilsəsinin daşnak terrorçusunun etirafları..

Həyasız hay olduğundan nə deyəsən...

Heyhat...amma, sonrakı həyatı göstərməmişdir ki, heyif o ediblər ki, onları cani-quldur hay nəsnəsi "oxuyub", onların adını "iftixarla çəkir"-özünü bəzəmək üçün çəkir, hay xislətini gizlətmək üçün...

Əslində, bu dövrdə bütün hay mənşəli gənclərin düşüncəsinə hakim kəsilən mənfur-xəstə amal mənfur hay kilsəsinin Türk-Müsləman xalqlarına qarşı nifrətdinsiz təbliğati, eləcə də bu daşnakın etiraf etdiyi kimi I-İ Dünya müharibələrinin iştirakçısı olmuş, İrəvan şəhərində yaşayan, atasının dayısı, zabit Karapetyan, Xankəndi şəhərində çıxan "Sovet Qarabağı" qəzetində işləyən böyük qardaşı V.Köçəryan...kimilərin "yol göstərmələri"nin nəticəsində (əvvəlki yüzilliklərdə olduğu kimi) formalaşmışdır.

"Hayət və azadlıq" kitabının V fəslinin ("Azadlıq hərəkatının başlanması") məzmunu təsdiq edir ki, ümummilli hay etnogenetik təxəyyülünün, yalan, hiylə, xəyanət, həyasızlıq...kimi təmələ-bazisə söykək mənəvi dünyadəkinin, morfoloji-fizioloji əql yükünü-tutumunun (Türk-Müsləman dünyasına qarşı əzəli-dəyişilməz nifrəti) formalaşması genetik qanirs keçiriciliyi modelinə uyğunlaşmış, dəyişilməzdir. Belə ki, 1987-ci ilin payızında keçmiş DQMV-də baş verən terrorçu-seperatçı hərəkatın yaranmasına səbəb kimi bu bölgədə yaşayan hayların hüquqlarının pozulması, onlara qarşı demoqrafik təzyiqlərin artması-etnik təmizləmə keçirilməsi, irqi-milli ayrı-seçkiliyə qarşı narazılıqların əsas olması, iqtisadi gerilik...amillərini yürüdən hay kilsə və daşnak tör-töküntüləri, eləcə də onların SSRİ rəhbərliyi təmsalında formalaşan havadardları ilk növbədə Azərbaycan dövlətinin ərazi bütövlüyünün nəyin bahasına olursa-olsun parçalamaq naminə etdiklərini pərdələmək əzmi olmuşdur.

Haşiyyə. Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin 26 noyabr 1991-ci il tarixli qərarı ilə ləğv edilmiş Dağlıq Qarabağ vilayətin-

rin sayı 1926-cı ildə 111 694 nəfər (ümumi əhali sayının 89,2%-i), 1939-cu ildə 132 800 nəfər (88,4%), 1959-cu ildə 110 053 nəfər (84,4%), 1979-cu ildə 123 076 nəfər (75,9%), 1989-cu ildə 145 450 nəfər (76,9%) olmuşdur. Bir faktı da qeyd etmək vacibdir ki, 07 iyul 1923-cü ildə yaradılan vilayətin sahəsi 4161 kv.km nəzərdə tutulsa da, sonradan rəqəm və sahə 4,4 min kv.km-ə çatdırılıb.

Kitabın bu hissəsi və fəslində də hay sürüsü tərəfindən irəli sürülən səbəblər isə bir-birini təkzib edir.

1988-ci ilin fevral ayının 27-28-də Sumqayıt şəhərində hay-daşnak quldurlarının törətdiyi qırğınları həyasızcasına Azərbaycan xalqının ünvanına yönəldirən haylar, iddia edirlər ki, yalnız bu qanlı olaylardan sonra Qarabağda etirazlar yaranmış, qarşıdurmalara təkən vermiş, nəticədə milli-etnik düşmənçiliyə çevrilmişdir. Bu uydurmalar da elə R.Köçəryanın fikri ilə təkzib edilir. Qatı daşnak-hay bildirir ki, İpək kombinatının ilk partiya təşkilatının katibi işləyərkən (1987-1989-cu illərdə) "Qarabağ" hərəkatının güc mərkəzi kimi bu müəssisədə Sosialist Əməyi Qəhrəmanları, SSRİ Ali Sovetinin deputatları, Vilayət Partiya Komitəsinin büro üzvləri...yaxından iş-tirək olmuş, hətə 1987-ci ilin payızında SSRİ mərkəzi hakimiyyətinə rəsmi-izmalı müraciətlər göndərilmiş (tarixi, milli, mədəni...keçmişə aid məlumatlar-xəritələr əlavə edilməklə, hətə xatırlar ki, Rusiya imperiyası dövründə Qarabağ ərazisi Elizavetpol (Gəncə), müasir "Ermənistan" isə İrəvan quberniyasının tərkibində olmuşdur), nümayəndə heyəti Mərkəzi Komitədə görüşlər (01.12.1987-ci il, yanvar-1988-ci il) keçirilmişlər.

İl hissəsinin V fəslində həmin dövrdə Azərbaycan dövlətçiliyinə və ərazi bütövlüyünə qarşı hay kilsəsi və ibtidai insan sürüsü tərəfindən həyata keçirilən seperatçı-terrorçu əməllərinə haqq qazandırmaq üçün irəli sürüdükləri əsassız iddialar aşağıdakı kimi

-hay dilində danışmaq uğrunda mübarizənin genişlənməsi;

-Azərbaycan tarixçiləri tərəfindən hay kilsələrinin Alban məbədləri kimi qiymətləndirilməsi;

-1920-ci ildən sonra hay kilsələrinin bağlanması, amma Ağdam şəhərində Cümə məscidinin fəaliyyət göstərməsi;

-hay sürüsünün Qarabağa sahib olması, amma Azərbaycanda özünü yad hiss etməsi;

-Dağlıq Qarabağ iqtisadiyyatının Azərbaycan SSR-dən daha çox "Ermənistan SSR"-lə bağlılığı;

Sonuncu həyasız uydurmaya qarşı 1987-ci ilin rəsmi statistik məlumatının təkzibinə görə "Ermənistan SSR"-in iqtisadi-xarici ticari dövriyyəsində DQMV-nin payı 1% təşkil etmiş, Azərbaycan SSR üzrə istehsal edilən ipək məhsulunun 25%-i vilayətin payına düşmüşdür.

Dinsiz, mürtəcə hay kilsəsinin bu məzmununda irəli sürüldüyü saxta, hiyləgər uydurmalarına qarşı aşağıdakı faktlar da təkzibolunmaz göstəricilərdir:

-1989-cu il məlumatına görə DQMV-də 52 sənaye müəssisəsi fəaliyyət göstərirdi halda, qonşu Füzuli, Cəbrayıl, Zəngilan və Qubadlı rayonlarında cəmi 39 cənaye müəssisəsi olmuşdur. Və yaxud, 1970-ci ildə vilayət üzrə 54 min ton üzüm məhsulu dövlətə təhvil verilmişdirsə, 1980-1985-ci illərdə bu rəqəm 130 min tona çatmışdır (respublika göstəricisinin 10%-i).

Məhz bu cür qızıl-qırmızı yalanları, uydurmaları ilə həm də beynəlxalq miqyasda təbliğat sistemini gücləndirən hay kilsəsinin və toplumunun dağıdıcı layihəsi olmuş "Qarabağ hərəkatı" qüvvələri sırasında bu bölgədən olan bir sıra faşist daşnaklar-Z.A.Balayanın, B.A.Ulubabyanın, İ.M.Muradyanın... adları çəkilir, A.Karapetyanın xüsusi fəallığı vurğulanır.

Haşiyyə. "Qarabağ hərəkatı"nın ("Qarabağ" komitəsi adı ilə) rəsmi yaranma təməli 28 fevral 1988-ci ildə İrəvan şəhərində Yazıçılar İttifaqında qoyulmuşdur (İ.Muradyan, V.Manukyan,A.Ma-

"28 may"- "Gənclik" metroctansiyaları arasında "Sadval" terror təşkilatının üzvü A.Abbasov tərəfindən törədilən (13 nəfər həlak olmuş, 42 nəfər yaralanmışdır) amansız partlayışın əsas təşkilatçısı kimi 1999-cu ildən Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu tərəfindən "Xüsusi təhlükəli beynəlxalq canı" adlandırılmış və Interpol xətti ilə axtarısa verilmişdir.

1949-1967-cu illərdə Azərbaycan SSR Yazıçılar İttifaqının vilayət şöbəsinin rəhbəri olmuş B.Ulubabyan (1925-2001, Xocavənd rayonu, Muşkənd kəndində doğulub) Qarabağın dağlıq hissəsinin hay sürüsünə aid saxta tarixinin və qondarma mədəni irsinin fəal, yorulmaz təbliğatçısı, 1965-ci ilin iyun ayında SSRİ ali rəhbərliyinə DQMV-nin Ermənistan SSR-ə birləşdirilməsi ilə bağlı ünvanlanmış müraciəti imzalamış 13-lüyün üzvü, 1988-1991-ci illərdə İrəvan şəhərində keçirilən nümayişlərin təşkilatçılarından olmuşdur.

İ.M.Muradyan (1957), Q.V.Plexanov adına Moskva Xalq Təsərrüfatı institutunun məzununu kimi faşist təmayyüllü "Qarabağ" hərəkatının və "Milli təhlükəsizlik" partiyasının lideri kimi yeni mərhələdə hay-daşnak siyasətinin, eləcə də Türkiyə Cumhuriyyətinə qarşı ABŞ və Qərbi Avropada beynəlxalq ekstreblığat müəlliflərindən biridir.

A.M.Karapetyan 1958-ci ildə Xankəndi şəhərində doğulub, İrəvan şəhərində Zoobaytarlıq institutunu bitirib. 1975-ci ildən bu hərəkata qoşulub. 1990-1992-ci illərdə Qarabağın dağlıq hissəsinə seperatçı-terrorçu silahlı birləşmələrin komandanı olub-"polkovnik" rütbasında. Hələ orta məktəbdə oxuyarkən məktəb yoldaşları ilə birlikdə gizli qruplar, dərnəklər halında faşist-daşnak ideologiyasının daşıyıcısı və təbliğatçısı olmuşdur.

R.S. XIX əsrin I yarısında Osmanlı Türkiyəsinin Muş vilayətindən sürülən hayların məskunlaşma nəticəsində yaranan Muşkənd kəndini hay kilsəsi-"Muşkəpət" adlandırır.

(ardı var)